

ШИФР «ДНІПРО»

Конкурсна робота

**На тему «Історія становлення та розвитку журналу «Дніпро»
(1970 – 2010)»**

2021

Зміст

Анотація.....	3
Вступ.....	4
РОЗДІЛ 1. Історія становлення журналу «Дніпро» та особливості його функціонування	7
1.1. Історія формування журналу «Дніпро»	7
1.2. Процес виникнення структурних та контентних елементів журналу «Дніпро»	10
РОЗДІЛ II. Історичні етапи функціонування журналу «Дніпро»	20
2.1.. Історія видання журналу з сучасним найменуванням «Дніпро»	20
2.2. Періоди та характеристика етапів розквіту журналу «Дніпро»	22
Висновки.....	29
Список використаної літератури.....	31

АНОТАЦІЯ

На наукову роботу: «Історія становлення та розвитку журналу «Дніпро» (1970 – 2010)» представлену в галузі «Журналістика», зі спеціальності «Журналістика»

У роботі під шифром «ДНІПРО» розглянуто історичні етапи становлення та розвитку журналу «Дніпро» упродовж 1970 – 2010 рр. Також досліджено історію становлення та розвитку видання журналу «Дніпро» від часу його заснування до сьогодення. Охарактеризовано основні етапи трьох разового перейменування (від «Молодняка» до «Молодого більшовика» та самого «Дніпро») й провідні напрями діяльності авторів видання. Досліджено основні рубрикації журналу «Дніпро» за період від 1970 – х до 2010 років. Проаналізовано художньо-публіцистичні особливості тематичного наповнення видання. Запропоновано системне впровадження досліджуваного видання до освітніх програм із журналістики.

Актуальність дослідження полягає в тому, що з двадцятих років ХХ століття триває дискусія щодо визначення самого поняття «українська періодика», а вивчення та дослідження історії видання журналу «Дніпро» викликає багато труднощів.

Мета дослідження полягає в аналізі розкриття хронологічних особливостей та змістового апарату журналу «Дніпро». **Завдання дослідження:** проаналізувати основну та допоміжну літературу з проблеми дослідження; дослідити історичні особливості становлення та функціонування журналу; розглянути зміст та тематичне наповнення журналу «Дніпро».

Методи дослідження: використано такі методи: теоретичного дослідження (історичний метод, системний підхід); теоретичний аналіз науково-літературних джерел; соціологічний метод (вивчення історії періодики України); емпіричний метод; спостереження; порівняння; конкретизація; аналіз і синтез. **Наукова новизна дослідження** полягає у теоретичному обґрунтуванні та емпіричному дослідженні історії видання журналу «Дніпро». У роботі здійснено комплексний історично-типологічний аналіз

ВСТУП

Історія становлення та розвитку видання журналу «Дніпро» є феноменальним явищем історії редакційно-видавничого процесу та всього процесу становлення української літератури та журналістики – періоду ХХ – ХХІ століття загалом. Функціонування теперішнього видання протягом всього його існування від першопочатків виникнення постійно змінювало особливості своєї назви. За період з 1927 року й до сьогодні назва змінювалася тричі: 1927 – «Молодняк»; 1937 – «Молодий більшовик»; 1944 року до тепер – «Дніпро».

Також, зазнавали змін змістові рубрикації, редакційні колеги та їхні редактори. Так, у різний час свого існування його очолювали: Павло Усенко, Олександр Підсуха, Андрій Малишко, Микола Руденко, Юрій Мушкетик, Володимир Бровченко, Володимир Коломієць, Микола Луків, що очолює журнал по теперішній час та інші видатні діячі.

Формування світогляду «дніпрян» було різностороннім, але, беззаперечно те, що від початку свого існування ініціативне товариство видання мало особливий непереможний дух. Незважаючи на постійний контроль з боку тодішньої правлячої верхівки влади, письменники жорстко критикували тогочасну диктатуру та поруч «заказної» тематики друкували українські твори заборонених тем. Важливо зазначити, що таким підтвердженням вище сказаного була публікація на його сторінках роману Михайла Стельмаха «Чотири броди», де вперше в українській літературі було згадано про голодомор.

Щодо сьогодення то літературну естафету перейняли такі сучасні письменники, як Оксана Забужко, Ігор Павлюк, Олександр Ірванець й інші. Колектив журналу «Дніпро» не зупиняється на досягнутому. Редакція часопису переймається питаннями виховання молодії зміни, а отже, забезпеченням безперервності літературно-мистецького та журналістського процесу.

Актуальність дослідження полягає в тому, що з двадцятих років ХХ століття триває дискусія щодо визначення самого поняття «українська

періодика», а вивчення та дослідження історії видання журналу «Дніпро» викликає багато труднощів.

Теоретична база дослідження. Біленко В., Бровченко В., Луків М., Мушкетик Ю., Олійник Б., Руденко М., Скляренко С., Цимбал Я., Опришко Т.; вчених В. Ігнатієнка., Г. Костюка, підтверджує, що пропонуються різні методи сучасного втручання для вирішення вищезазначеної проблеми.

Мета дослідження полягає в аналізі розкриття хронологічних особливостей та змістового апарату журналу «Дніпро».

Завдання дослідження:

- проаналізувати основну та допоміжну літературу з проблеми дослідження;
- дослідити історичні особливості становлення та функціонування журналу;
- розглянути зміст та тематичне наповнення журналу «Дніпро».

Об'єкт дослідження – особливості видавничих періодів журналу «Дніпро» від часу його заснування.

Предмет дослідження – функції, сутність, значення та бібліографічні відомості журналу «Дніпро».

Методи дослідження: у нашому дослідженні ми використовували такі методи: теоретичного дослідження (історичний метод, системний підхід); теоретичний аналіз науково-літературних джерел; соціологічний метод (вивчення історії періодики України); емпіричний метод; спостереження; порівняння; конкретизація; аналіз і синтез;

Наукова новизна дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та емпіричному дослідженні історії видання журналу «Дніпро». У роботі здійснено комплексний історично-типологічний аналіз; показано, як, залежно від вимог часу та розвитку суспільства, виникали різноманітні видання журналу. У дослідженні простежено та уточнено зміни редакторів і видавців;

художньо-публіцистичні особливості. Якісні та кількісні показники зафіксовано результатами практично-дослідницької частини магістерської роботи.

Практичне значення роботи. Матеріали наукової роботи можуть бути використаними в галузі журналістики, видавничої справи та літературознавства, стати основою при підготовці навчальних і методичних посібників при читанні відповідних курсів на гуманітарних факультетах вищих навчальних закладів. Також дослідження становить певний науковий та практичний інтерес для журналістів-практиків.

Структура наукової роботи охоплює зміст, вступ, два розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних літератури.

РОЗДІЛ 1. Історія становлення журналу «Дніпро» та особливості його функціонування

1.2. Історія становлення журналу «Дніпро»

Вивчаючи історію становлення та формування журналу «Дніпро» з позицій сьогоденних журналістичкознавчих досліджень, варто відзначити, що це є провідною ланкою серед напрямів нової журналістики загалом. Адже, досліджуючи питання періодичних видань та історію їхнього становлення ми порушуємо проблеми літературно-критичного характеру та особливості формування видань того чи іншого періоду їх існування, що в будь-якому разі викриватиме пріоритетні настанови та заборони й правки тогочасних владних структур держави.

Одним із таких видань і постає журнал «Дніпро», який від початку свого заснування мав назву «Молодняк» та відбивав складні події 1920 – 1930 –х років ХХ століття, що стосувалися української літературної історії та історії держави взагалі.

Як зазначає дослідниця, Тетяна Опришко: « саме в ці роки в Україні вже утвердилася радянська влада і були закладені підвалини довгострокової державної політики в галузі літератури і мистецтва. Серед обставин у яких розгортався цей процес, варто виділити національну проблему, яка набула тоді особливого значення в результаті проведення політики українізації, а також питання літературної дискусії 1925-1928 років» [18].

Ця дискусія, однією із аспектів якої є заборона «поганої» через невідповідність до ідеологічної влади літературної періодики й порушує питання проблемно-тематичних та літературно-критичних аналізів, зокрема, змістів журналу «Молодняк-Дніпро», адже частина літературної спадщини того періоду існування журналу так само як і його автори була свідомо знищена та

повністю вилучена з історії цього видання й історії літератури, як така, що є загрозою для існування ЦК КП (б).

Отже, чітко простежується той факт, що існування будь-якого періодичного видання того періоду, як й публікація якого-небудь автора його статті чи твору: незалежно від змістового наповнення, проходило жорстку перевірку цензури на відповідність до партійної ідеології керівництва країною, бо ж мало відповідати такому, що не підриватиме ідеологізації тодішніх переконань влади.

Але, якщо розглянути саму процедуру заснування або ж створення якогось літературного осередку, видання чи чогось такого, що стосується розвитку літератури загалом, то ця система діяла надто просто та прозоро на перший погляд. Так, Ярина Цимбал у статті «Молодняк. 1927-1929» зазначає наступний факт про те, що: «У двадцятих роках заснувати журнал чи видати альманах було досить легко й просто. Збиралася група авторів-одномумців, писала проект майбутнього видання і з цим проектом ішла до наркома освіти Миколи Скрипника. Скрипник, один із активних поборників українізації, зазвичай схвалював ініціативу, відтак справа переходила до наркома фінансів, який виділяв кошти на новий журнал, а Державне видавництво України охоче його друкувало» [32, 139]. А інша дослідниця, Тетяна Опришко в статті «Журнал «Молодняк» у суспільному та культурному контексті доби: етапи становлення» окреслює й те, що: «Умовно вся ця маса літературної періодики поділялася на дві частини: журнали, що їх заснували самі письменники чи угруповання, як-от «Нова генерація», «Літературний ярмарок», «Універсальний журнал» і журнали, санкціоновані згори вищими органами» [17]. Обидві ж вони відзначають й те, що до санкціонованих видань належали такі, як: «перший український щомісячник «Червоний шлях» [17], редактором якого від початку був народний комісар освіти Григорій Гринько та журнал «Молодняк» про який і ведеться літературно-критичне дослідження нашої роботи.

«Молодняк» став яскравим зразком молодіжно-літературного журналу 1920-х років, який вперше вийшов друком у січні 1927 року хоча деякі дослідники історії української літератури та видавничої справи говорять й про те, що вищезазначена дата випуску цього видання може бути не точною, бо приватні листи тодішнього кола інтелігенції називають іншу дату, а саме – 1926 року, що за часом сягає місяця грудня, а отже, вона є хронологічно старішою від офіційно визнаних меж формування цього видання на теренах української видавничої періодики та її історії загалом. Та існує знову ж ще одна думка про історію, а точніше – передісторію зародження видання – це 1925 рік про який зазначає дослідник Олександр Савович Кухар-Онишко у своїй дисертації на тему «Літературна організація «Молодняк» (з творчої історії організації та журналу)».

Тетяна Опришко, дослідниця етапів становлення «Молодняка» у своїх працях говорить, що: «В ті роки українська радянська література переживала період становлення. Основні питання, навколо яких йшла уперта палка суперечка різних літературних угруповань та течій, – це шляхи розвитку нового мистецтва, зв'язок мистецтва з життям, зв'язок політики й літератури, відношення до класичної спадщини, виділення «хиб» та «попутників». Кульмінацією цих пошуків стала славнозвісна літературна дискусія 1925-1928 років, яка поступово переросла в політику» [17].

Для підтвердження вищезазначеної інформації варто підкреслити, що вона була обумовлена резолюцією ЦК РКП(б), яка мала наступну назву «Про політику партії в галузі художньої літератури» та містила такі особливості змісту, як: «Країна вступила в смугу культурної революції, яка становить передумови дальшого руху комуністичного суспільства» [17].

А також, резолюцією пленуму ЦК КП(б)У від 1926 року «Про підсумки українізації» й постанов чим документом Політбюро ЦК КП(б)У за 1927 рік, коли була зафіксована поточна настанова із таким змістом, як: «Партія стоїть за самостійний розвиток української культури, за виявлення всіх творчих сил

українського народу. Партія бореться за широке використання українською соціалістичною культурою, що будується, всіх цінностей світової культури, за рішучий її розрив з традиціями провінціальної обмеженості та рабського наслідування, за творення нових культурних цінностей, гідних творчості великого класу. Але партія робить це не шляхом протиставлення української культури культурам інших народів, а шляхом братнього співробітництва міжнародної пролетарської культури, що в неї українській робітничий клас зуміє вкласти свою частку» [20].

1.2. Процес виникнення структурних та контентних елементів журналу «Дніпро»

Обкладинка цього журналу містила в своєму наповненні наступний запис про приналежність видання, що визначало її причетність до певних груп та супроводжувалася записом, який відбивав наступну інформацію – літературно-мистецький та громадсько-політичний ілюстрований місячник, органу ЦК ЛКСМУ. Саме такий підпис мав цей журнал, «місячник» за точною назвою цього видання з того часу, коли, до слова, існувала ще й однойменна літературна організація, яка сформувалася 1926 року та й діяла беззаперечно на базі обумовленого місячника, що хронологічно запізнювався.

Його колом ставали молоді, а часто й невідомі для більшості загалу митці: письменники, поети, літературні критики, сатирики й гумористи, бібліографи, котрі добре розумілись на азах своєї справи тощо. «Молодняк» складалися з людей дуже різних, відмінних між собою і мистецькими вподобаннями та стильовими спрямуваннями, і виразними характерами. Студенти, робітники, вихідці з села. Серед них були холерики й флегматики, сангвініки й меланхоліки» [23, 164]. Майже всі вони прибували до літературного кола з компартій або ж Комуністичної спілки молоді (КСМ).

Та всі вони ревно прагнули тільки до одного: здійснити «боротьбу за передумови розвитку і буяння Жовтневої української літератури, за її пролетарську, співзвучну добі, суть, за організацію молодих літературних сил, що нога в ногу йтимуть з авангардом пролетаріату Комуністичною партією і комсомолом» [9, 66], як наголошували Іван Момот – співавтор колективу та дописувач до журналу «Молодняк» у ті роки, а також Тетяна Опришко – сучасна дослідниця періодів його становлення та функціонування.

До спілки письменників «молодняківців», яка охоплювала два міста – Київ і Харків належали: Павло Усенко, Леонід Первомайський, Терень Масенко, Микола Шеремет, Олександр Корнійчук, Олекса Влизько, Іван Момот, Степан Ковганюк, Євген Фомін, Ярослав Гримайло, Іван Гончаренко, Дмитро Гордієнко, Олесь Донченко, Марко Дієв, Лев Скрипник тощо. А в 1927 році 25 січня ці дві групи об'єднали свої зусилля підписавши спільну декларацію та статут спілки «Молодняка», що таким чином затверджувало єдиний редакційний колектив журналів «Молодого більшовика», який ставав біля витоків організації «Молодняк», як попередник та фундатор його основ та самої однойменної організації від тепер із центром у Харкові.

Адреса редакції знаходилася у м. Харків, вулиця Пушкінська, 24., а із досліджень попередників ми дізнаємося й про таку деталь цієї організації в редакційному плані їхнього існування: «У побіленому вапном будинкові № 24 розташувалося солідне видавництво «Радянське село». На другому поверсі в тісній кімнатці примостилася редакція новозаснованого журналу «Молодняк». Знайти її легко – на дверях кімнати замість таблички наклеєна обкладинка журналу. За дверима напроти – єдине в кімнаті широке вікно, праворуч – пузата груба, три столи й кілька стільців» [23, 164].

У редакції «Молодняка», головним редактором якої став Павло Усенко, що його «ще пафосно називали заспівувачем комсомольської поезії в Україні» [21, 143] на той час становище було напруженим, бо видавництво оперувало лише трьома кадрами свого складу, коли, окрім Павла Усенка належали такі особи

як: Терень Масенко – виконавець обов'язків літературного редактора й головного секретаря в одній персоні; Степан Ковганюк – відповідальний за коректорські правки та випускні процеси поточного видання. Проте, хоча видання й мало свого «головного» редактора, воно було змушене підкорятися тим органам, які забезпечували його функціонування з боків тодішньої влади. А це означало той факт, що тільки перевірені матеріали з оглядів співробітників ЦК КП(б)У – Андрія Хвилі – голови відділу преси та ЦК ЛКСМУ – Бориса Данімана як представника від зазначеного органу мали «право» потрапити на сторінки майбутнього видання й були допущеними до друку, як такі, які не містять прихованої чи будь-якої іншої загрози. Але й вже готові друки примірників «місячника» зазнавали неодноразових перевірок. Щоб упевнитися в чіткості попередньо опрацьованих зразків та простежити чи не виявила редакція самовільного втручання в текст на етапах його друку журнал знову ж перевіряли, а при найменших розбіжностях карали винних осіб, котрі чинили самоуправство та знищували примірники.

Та всупереч усьому «Перші п'ять років існування журналу «Молодняк» припали на добу розквіту «червоного ренесансу» [25 162], а тодішня влада вела певну пропаганду до заохочень читати такі видання. А в інформаційних довідках із передплати газет, як і в адресах пунктів передплати інших літературно-художніх видань було вміщено оголошення цього журналу. «Журнал «Молодняк» коштував відносно небагато (на 1 рік – 4 карбованці, ціна окремого номеру в роздрібному продажі 50 коп.)» [17].

Рубрикація тодішнього журналу традиційно містила такі рубрики, як: поезія, проза, літературна критика, рецензії, сатира й гумор, хроніки та бібліографії, переклади. «Творчі і життєві гони, які намагався обійняти журнал, надзвичайно великі: новобудови, історія Батьківщини, революційна звитяга батьків і братів, туризм, воєнізація (молодь тоді цікавило все). Журнал широко висвітлював проблеми кіно, образотворчого мистецтва, архітектури. В «Молодняку» систематично друкуються статті не лише комсомольських

ватажків, а й керівників КП(б)У, уряду радянської України: Косіора, Постишева та інших » [10, 23].

Дописувачами журналу, були такі митці відділу поезії, як: Олекса Влизько, Ярослав Гримайло, Терень Масенко, Євген Фомін, який був помічений у номерах журналу за 1927 рік, Олесь Донченко – «один із перших авторів журналу «Молодняк». Починав він як поет і навіть перша його книжка – це збірка віршів «Червона писанка» (1926)» [26, 160], Іван Гончаренко і Дмитро Гордієнко та інші. Також до цієї рубрики входили мистецькі доробки авторів, які не були молодняківцями – Василь Мисик, Василь Чумак, Антін Павлюк. Михайло Шульга-Шульженко й Микола Шеремет, Мечислав Гаско і Сава Голованівський прийшли до відділу поезії в 1928 році.

Жанр прози представляли для прикладу імена: Леонід Первомайський, Олексій Кундзіч, Леонід Смілянський, Марко Дієв, Лев Скрипник, Іван Ковтун, Олексій Савицький (Юхим Гедзь), Микола Трублаєвський (Трублаїні) як він сам себе підписував на доробках; 1928 року жанром прози здивував уже згадуваний раніше, як дописувач поезії – Олесь Донченко, що придставив на огляд свою повість «Золотий павучок».

Відділ літературно-критичного спрямування презентували імена молодого комсомольського покоління – Іван Момот та Борис Коваленко, Андрія Хвилі й Володимира Юхниці, Володимира Коряка тощо.

Сатира й гумор, як повноцінні рубрики існували від заснування перших номерів цього видання « і виходили регулярно протягом кількох років, доки можна було жартувати, сміятися, кепкувати, глузувати, висміювати» [27, 156].

Цю колонку вели такі гумористи як: Олексій Савицький, Леонід Первомайський або ж (Пуччето Макароні), Іван Ковтунович (Юрій Вухналь), що було видно чи не з кожного видання журналу: « здебільшого вони присвячені літературним темам: про київське угруповання МАРС, про плужна і ваплітян і, звісно про самих молодняківців» [27, 156].

Серед перекладної літератури в рубриці «переклади» було опрацьовано поезію Цішки Гартного, Павлюка Туса, Янки Купали (Білорусія); Йозефа Гори та Ярослава Сейферта (Чехія). Зустрічаються оповідання Мар'яна Хмарка (Італія) та американських митців поезії й прози у перекладах Івана Кулика, спроби з перекладів – Володимира Кузьмича (Франція); «Журнал умістив некролог про Джеймса Кервуда, розгорнуті огляди сучасної німецької, польської, білоруської літератур» [19, 139].

На сторінках журналу не лише відбивався плин літературного процесу. Він слугував місцем для викриття псевдо-письменницького діяння. Так для прикладу в його критичних матеріалах, зокрема – автора, Олексія Кундзіча «йдеться про історію, яка розігралася між редакцією «Молодняка» та дружиною Івана Кулика Люціаною Піонтек, яку звинуватили в плагіаті. У редакцію часопису надійшов рукопис поетичного журналу учнів Лубенської гімназії. Рукопис потрапив до Піонтек, яка видала ці вірші як власну ліричну збірку» [13], коли насправді ця поетична збірка не була її власною творчістю.

У свої два роки існування на літературно-культурницькій ниві тодішньої видавничої періодики, журнал цілком чітко зумів позиціонувати себе в масах літературного кола, а саме: виробити свій власний стиль письма; жанрову палітру його репертуару; стилізоване «авангардистське» оформлення титулів та ілюстрацій цих матеріалів; висвітлити правдиве враження молоді про суспільно-політичні та літературно-художні події.

Діяльність «Молодняка» за 1929 рік розпочалася досить ствердно та активно. Дотепер, молоді комсомольці-активісти вже ставали досвідченими письменниками та швидко розширювали власні мистецькі колективи – зокрема, як і власні літературно-мистецькі пошуки та спроби їхнього втілення до дійсності.

Роблячи огляди журналу, зазначених вище хронологічних меж, неможливо оминати увагою прозу, а конкретніше, імена відомих її авторів – Олеся Донченка, Петра Лісового й Миколи Трублаїні – автора нарисів «Великий

рейс» та «Із записок молодого журналіста». Варті уваги й новоявлені дописувачі прозової рубрики – Віталій Чигирин та Анатолій Шиян хоча їхня присутність у цей період була дещо затьмареною попередниками прозового пера та не набула гучного розголосу.

У таких рубриках журналу, як «Переклади» та «Критика» досить вагоме місце належало творам Ади Негрі, Сергія Єсеніна, Роберта Бернса, Файвеля Сіто, Ісака Кіпніса. А їх обробку здійснювали такі імениті перекладознавці та критики як: Григорій Костюха, Мар'яна Хмара (переклади з італійської), Василь Баска (переклади з російської), Василь Мисик (переклади з шотландської) й інші, які друкували свої праці зрозумілою для загалу мовою, долучаючи літературну спадщину країн народів Польщі, Америки, Чехії, Болгарії та Білорусії тощо.

Зокрема, як відзначає дослідниця історії журналу – Ярина Цимбал: «У відділі критики надруковано статті про японську дитячу книжку, захоплюючий огляд творчості Панаїта Істраті, що належав перу Тереня Масенка, докладну статтю К. Маслівця «З історії осетинської літератури» [20, 156].

Однак уже 1930 року на його сторінках простежуються агітаційні та виробничі доробки. Цей рік знаменується повістю Леоніда Смілянського «Мехзадов» та поемою Миколи Шеремета «Бадьорість». Марія Куделя стрімко підхопивши тему праці, пише вірш «про трактористів і автодор», Шеремет – про колгосп і його устрої, Дмитро Надіїн висвітлює працю шахтарів у поезії – «Про вугіль».

Того року історична сторінка журналу з поглядів сьогодення не мала нічого втішного для цього видання, але втішитись все ж доводилося. Дебютували такі автори, як: Микита Шумило, Микола Шпак, Семен Журахович, Микола Олійник, Іван Вирган (справжнє його прізвище – Вергун). Також, відбувся й дебют Олекси або (Олександра) Корнійчука як драматурга його п'єсою «Кам'яний острів». Відзначився на його шпальтах повістю «Залізні шори» й Петро Радченко, художники – Микола Глущенко й Зіновій Толкачов.

У період 1930 року відбулися непорозуміння й між самими літераторами-комсомольцями. Так, дехто з їхнього колективу почав друкувати свої праці в організаціях «Літературний ярмарок» та «Пролітфронт». До когорти «зрадників», як їх тоді ж називали самі молодняківці слід віднести імена Івана Момота, Тереня Масенка, Володимира Кузьмича, Леоніда Первомайського та інших. Літературна плеяда письменників, як і сама літературна творчість набувала нових загрозливих характеристик з боків владного пропагандистського терору самої ж влади. Та ще й «І. Момот заявляв про необхідність самоліквідації «Молодняка» як літературної організації, вважаючи, що на даному етапі розвитку країни він не потрібний» [16]; а ще він мав певні розбіжні погляди з її київськими членами, що розмежовували їх спільну співпрацю. Тому не витримавши таких чвар між своїми ж мовити колегами на період із 20 по 25 січня цього року було зібрано Перший Всеукраїнський з'їзд комсомольського складу письменників-молодняківців, котрий проводився у Харкові. Ця подія стала не лише подією літературного кола, але й масштабним моментом у історії всієї громадсько-політичної думки країни. Коли, першорядним і проблемним для вирішення ставало «загострення уваги мас до процесів творчості української пролетарської культури» [16].

До обговорення були винесені питання про організаційно-творчий характер спрямованості журналу «Молодняк» та його пріоритетний шлях розвитку. Як зазначено в самих хроніках «Молодняка», що вміщувалися до змістів його випусків тут мали слово: «(доповідач П. Усенко); вироблення основних напрямів творчості та кваліфікації письменників (доповідачі Б. Коваленко, А. Клочья, Л. Смілянський), доповіді з місць та вибори керівних органів [16]. Обвинуваченими на цьому обговоренні стали такі митці, як: Сергій Єфремов, Микола Івченко та Михайло Драй-Хмара й інші, котрих, звинуватили так би мовити: за «буржуазні» переконання проти правлячої системи, а також визначили, як підозрюваних у цій справі. Загалом, нещадному критикуванню та слідству було передано імена 474 осуджених за тими або ж

іншими переконаннями осіб до яких долучилися й члени Спілки визволення України. А це – уособлення «треклятих націоналістів» [5]. Вартою уваги є також те, що: «До найвищої міри покарання було засуджено 15 осіб, до різних термінів ув'язнення – 192 особи, вислані за межі України – 87 осіб, умовно засуджені – 3 особи, звільнені від покарання – 124 особи» [29].

А це значило, що 1930 – 1931 роки матимуть за мету масовий «призов ударників у літературу – типове явище початку тридцятих років. Уперше цей рух ініціювала РАПП – Російська асоціація пролетарських письменників. Письменники масово йшли на фабрики й заводи, засновували там літгуртки й літстудії... Сторінки тогочасних газет і журналів рясніли публікаціями закликаних у літературу ударників виробництва й ланів» [24, 153].

Організованим був і з'їзд ВУСППу, що знову ж проводився на території харківщини в грудні 1931 року. Де під гніт критичних відгуків підпадала й сама організація «Молодняк» як така, що не виконує побажань влади; не є самокритичною; зайнята адміністративним відображенням літературних процесів та використанням лозунгів «генеральна лінія РАПП'у чи ВУСПП'у» [16, 83] тощо. Засуджувалася вона й через те, що вищезазначені особливості – це несумісне ототожнення її з ВУСПП (як вважали самі її громадівці) про який мали б хибне бачення. Цією ж «хибою» керувалося й багато дослідників, де з-посеред інших імен зустрічається й Юрій Смолич, котрий розкриває свої переконання у книзі «Розповідь про неспокій триває: дещо з двадцятих, тридцятих років і дотепер в українському літературному побуті» [15].

І хоча у більшому своєму прояві, момент масовості «пролетарської» літератури в суспільстві зазнав нещадного провалу – траплялося й інше. Були й ті, яких усе ж спромоглися запримітити серед когорти призовників-ударників. До них належатимуть «письменники, котрі залишили свій слід в історії української літератури..., пройшли перші літературні випробування на сторінках «Молодняка» ... Арон Копштейн, Ігор Муратов, Микола Нагнибіда, Вадим Собко, Іван Калянник, Сергій Борзенко» [24, 153].

Сталася теж, і ще одна, знакова подія в цей час. Адже, тоді до України із Грузії приїхав Константине Гамсахурдіа – письменник, приїзд котрого відбувся зі власної ініціативи Йосифа Віссаріоновича Сталіна. Але, що правда, він і сам мав велике бажання потрапити до українців: « письменник вважав українців поневоленими побратимами, які поруч із грузинами страждають у російському ярмі, аби побачити її та переконатися на власні очі у своїх здогадах і припущеннях» [22, 152]. Результатом цієї ж зустрічі двох «братніх» народів стало підписання багатьох ухвал, що виступали гарантами розвитку українсько-грузинських відносин на просвітницько-літературній ланці їхніх зв'язків. Але всі ці так звані «ухвали» в своєму подальшому житті так і не стали реалізованими до дії. Вони лишили лише слід у історії, що її й тепер зберігають писемні пам'ятки-постанови. Хоча наші літератори також були відправлені до Грузії в 1931 році.

У другому номері журналу «Молодняк» за 1932 рік відбулися зміни складу його керівництва. Павла Усенка на посаді головного редактора замінив К. Турган: цілковито і повністю змінився склад редакторського колективу. А 23 квітня поточного року організація з однойменною назвою поповнила списки в числі ліквідованих. Ініціатором чого виступали органи ЦК ВКП(б) у постанові документу «Про перебудову літературно-художніх організацій», а її журнал став власністю відомства СПУ та був пере направленим до Києва, через зв'язок зміни назви столиці. Аналізуючи історичні етапи та особливості формування її становлення можна виокремити два часові проміжки – 1926 – 1928 та 1929 – 1932 роки; коли почали створюватися її філії (Кременчук, Дніпропетровськ (що до недавнього часу носив таку назву до сьогодні, а з недавніх часів із напрямком на «націоналізацію» вже теперішньої доби: масовості протестів, військових дій (АТО) тощо, почав називатися Дніпро), Херсон, Донбас, Миколаїв) та друкувалися альманахи з-під пера молодого покоління митців слова.

На рубежі 1933 – 1934 років знаковіших від подій вищезазначеного не відбувалося. І хоча літературну організацію «Молодняк» було ліквідовано її друковане видання з аналогом найменування продовжувало існувати. Так у 1933 році поглибивши можливості свого наповнення в публіцистичному прояві, воно отримує нову, більш розгалужену назву: літературно-мистецький, громадсько-політичний та науково-популярний журнал. А його третій примірник від цього ж року вже почав вміщувати інформацію про те, що місцем його верстки та видавничим осередком є «Молодий більшовик»: чію назву він матиме пізніше з огляду на перебіг відтворення історії видання.

З 1935 року редакція буде переадресованою до Києва. А з шостого випуску 1936 року про його приналежність вищим керівним органам із шпальт самого ж видання на титулі буде вміщений запис, який позиціонуватиме видання як власність: органів ЦК ЛКСМУ та правління Спілки радянських письменників України (СРПУ). У цей час сталося унікальне явище в тогочасній видавничій та редакторській практиці й літературі, а також, українській журналістській традиції, зокрема, « з'являється ціле число журналу «Молодняка», присвячене братній грузинській літературі. Саме від цього журналу слід вести історію так званих спецвипусків. Цілком у дусі часу... обкладинку спеціального випуску прикрашав тогочасний герб Радянської Грузії з серпом та молотом, орденом Леніна й гаслом «Пролетарі всіх країн, єднайтеся!» [22, 153].

У цей час над перекладами працювали поети-перекладачі: Микола Бажан, Павло Тичина, Анатолій Волкович, Василь Кучер, Андрій Малишко тощо, а журнал, який сьогодні має назву «Дніпро» під своєю ж першою назвою проіснував до липня 1937 року.

РОЗДІЛ II. Історичні етапи функціонування журналу «Дніпро»

2.1.. Історія видання журналу з сучасним найменуванням «Дніпро»

Історія журналу «Дніпро» із сьогоденним його найменуванням розпочалася 1944 року. Коли війна більшою її мірою вже збігала до кінця, а деякі автори колишніх, вищезгаданих «Молодняка» та «Молодого більшовика» поверталися й вливалися до вже нового тодішнього журналу – «Дніпра», який за періоди свого становлення від того часу також зазнавав багатьох змін. Зокрема, тут як і раніше, змінювався редакційний та редакторський склад.

Так, від 1944 року посаду головного редактора журналу очолювали: Андрій Малишко – він був головним редактором з 1944 по 1947 рік [8]; Микола Руденко, який перебував у літературному просторі на період 1947 – 1950 років; Олександр Підсуха – з 1951 по 1956; Юрій Мушкетик – з 1956 по 1972 рік; Володимир Бровченко – з 1973 по 1979 роки; Володимир Коломієць – з 1979 по 1984, а також – Микола Луків, який очолив видання ще 1984 року та є його незмінним керівником і до сьогодні.

У різні роки свого існування членами редакційного колективу журналу «Дніпро» ставали: Олесь Гончар, Борис Олійник – заступник відповідального редактора (1967) , Юрій Смолич, Валерій Шевчук, Василь Яременко, Яків Баш, Дмитро Білоус, Роман Вишневецький, Кость Волинський, Євмен Долман – відповідальний секретар (1965 – 1967), Віктор Іванисенко, Ліна Костенко, Володимир Підсуха, Олександр Підсуха, Вадим Собко, Григорій Сивокінь, Микола Зарудний, Володимир Конашевич – заступник головного редактора (1968), Вільям Лігостов – відповідальний секретар (1968), Комар Борис, Юрій Дахно – технічний редактор (1990) тощо.

З настанням кінця ХХ століття, зокрема в 2000 році свого існування журнал «Дніпро» зараховував до своєї колегії такі імена як: Дмитро Білоус, котрого вже було відмічено й раніше; Віктор Герасимов, Ніна Гнатюк,

Володимир Забаштанський, Леонід Закордонець, Василь Іванина, Юрій Канигін, Віталій Коваль, Борис Олійник, якого також було помічено й раніше; Олександр Плющ – заступник головного редактора; Микола Сингаївський, Леонід Череватенко, Володимир Чуйко, Василь Яременко – вже відомий із попередніх рядків цієї ланки історії – видання, Михайло Шевченко. Рік 2001 окрім, вище згадуваних осіб вміщував і інших: Сергій Баранов, Михайло Сіренко – заступник головного редактора (2001 – 2009); Іван Чиж (2002), Володимир Сергійчук та Микола Шопка (2003), Віктор Женченко, Володимир Лазоренко та Анатолій Михайленко (2005), Григорій Руденко й Микола Боровко (2006), Владлен Ковтун (2008), Юлія Бражнікова, Катерина Туранська, Олександр Петержак, Наталія Фехретдінова, Сергій Ганжа, Катерина Мельник (2010), Євгеній Юхниця (2012) та інші – відзначення яких на сторінках нашого дослідження, зайняло б напевне не один друкований аркуш паперу.

На сторінках видання «Дніпро» за період 1944 – 2010 років, що обумовлені темою нашого наукового дослідження, хоча журнал плідно існує і в 2016 році друкувалися твори Валентина Бичка, Дмитра Білоуса, Андрія Малишка, Василя Швеця, Дмитра Ткача (1945); Платона Воронька, Олександра Копиленка, Олеся Гончара, Олексі Ющенко, Ігоря Муратова, Петра Панча, Остапа Вишні (1946); Володимира Сосюри, Миколи Руденка, Сергія Воскрисенка (1947); Павла Тичини, (1949); Вадима Собка (1950).

Справжню славу журнал здобув від початку 60 – х років, коли його сторінки було віддано творчості таких митців, як: Павло Воронько, Іван Цюпа, Олександр Сизоненко, Анатолій Хоружний, Юліан Тувім (1951); Сільва Капутікян, Семен Журахович (1952); Юрій Збанацький (1953); Максим або Максим Танко, Валентина Ткаченко (1954); Їржа Марек, Олександр Підсуха (1955); Сава Голованівський (1956); Дмитро Міщенко (1957); Микола Сом, Юрій Шкрумеляк (1958); Тамара Коломієць (1959); Любов Забашта (1960); Володимир Дрозд, Олесь Жолдак, Юрій Мушкетик (1962); Ліна Костенко (1963); Вадим Крищенко (1964); Василь Стус, В'ячеслав Чорновіл (1965); Олег

Чорногуз, Борис Антоненко-Давидович, Оксана Сенатович (1966); Федор Гарін, Вілій Москалець, (1967); Світлана Йовенко (1968); Володимир Мирний, Микола Олійник (1969); Аринин Іван, Божик Євгенія, Говяда Віктор, Вахніна Лариса (1970); Валентина Малишко (1971); Євген Винокуров, Рауль Чілачава (1972); Микола Луків (1973); Римма Казакова (1974); Володимир Яворівський (1975); Петро Перебийніс, Ростислав Самбука (1976); Сергій Гречанюк (1977); Петро Біб, Володимир Затулівітер (1978); Анатолій Колісниченко (1979); Василь Бережний (1980); Григорій Тютюнник (1981); Микола Вінграновський (1982); Юрій Покальчук (1983); Лесь Герасимчук (1984); Юрій Бедзик (1985); Володимир Дрозд (1986); Ігор Римарук (1987); Галина Тарасюк (1988); Олена Теліга (1990); Людмила Скирда (1992); Улас Самчук (1993); Вадим Скомаровський (1996); Павло Вольвач (1999); Катерина Головацька, Іван Бокий (2000); Микола Лактіонов – Стезенко (2001); Віктор Міняйло, Іван Голубенко (2002); Микола Кагарлицький (2003); Віктор Полянецький (2005); Дмитро Янко (2006); Микола Пуговиця, Свирид Ломачка (2007); Михайло Медуниця, Ольга Глапшун (2008); Максим Січеславець (2010); Максим Кедрук (2012); Володимир Лис (2015) та інших, які є не менше відомими в історії літератури та журналістики: публіцистики і критики, поезії й прози, сатири та гумору тощо.

2.2. Періоди та характеристика етапів розквіту журналу «Дніпро»

А щодо самої історичної події виходу примірника «Дніпра» та самого його сприйняття у соціальному світі людей та думок того часу то, Ярина Цимбал у статті «Юрій Смолич про «Дніпро» і не тільки», яка до слова, вміщує публікацією рукопису від 17 листопада 1945 року самого Юрія Смолича пише, що: «26 серпня 1945 року газета «Комсомольська правда» надрукувала сувору критичну статтю про журнал, який тільки-но відродився після війни й затвердив свою остаточну назву «Дніпро». Стаття починалася обнадійливо: «Вихід у світ перших номерів літературно-художнього та громадсько-

політичного журналу ЦК ЛКСМУ «Дніпро» був радісною подією в літературному житті Радянської України. Відчувалось, що редакція працює активно, із захопленням». Проте завдання кожного нашого журналу – не тільки друкувати рукописи, що надходять до редакції. Необхідно боротися за високий ідейний рівень нашої літератури, вести авторів за собою...» [28, 157].

Зокрема у рукописній частині вищезазначеної статті про саму ж обумовлену публікаційну критику 1945 року «Куди тече «Дніпро»» йдеться про те, що: « цій статті хочеться закинути, що вона якось «окрімно» розглядає журнал. Специфічні хиби журналу «Дніпро» – громадсько-політичний журнал майже не використовує засобів публіцистики. Громадські та політичні теми, які хвилюють сьогодні комсомол, молодь, усю радянську громадськість, не стали центром уваги журналу. Він мусить виступати й бойовим органом комсомолу в літературі. Цього нема. Третя хиба – «формальних шукань» та «літературного визрівання» [28, 158 – 159].

У 1945 – 1946 роках змісти випусків видання «Дніпро» вміщували вже всім звичні раніше рубрики: поезія, проза, критика, сатира та гумор, драматургія, новелістика, переклади та інші.

Цікаво й те, що « перше після окупації лютневе число «Дніпра» з'явилося на світ 1945 року... було здвоєне число – за січень-лютий », а щодо поетичної рубрики, то « поетичну сторінку наповнювали вірші з фронтів – Валентина Бичка, Петра Дорошенка, Андрія Малишка, Дмитра Білоуса » [28, 140].

Не можна оминати увагою й те, що була певна поквартальна тематичність у подаванні матеріалів до випусків зазначеного вище журналу, коли загалом, як стали колонки серед інших сторінок, позиціонували себе певні календарні дати – наприклад: « березневі числа «Дніпра» протягом усієї його історії мали дві постійні, ба навіть немінучі теми: шевченківські свята та Міжнародний жіночий день 8 Березня... нерідко перший весняний випуск був повністю «жіночим»: як за кількістю авторок, так і тематикою» [30, 139 – 140]. Так цю тему, а саме – восьмого березня у різні роки поповнювали автори: Валентина

Ткаченко, Любов Забашта, Ліна Костенко, Оксана Сетанович, Тамара Коломієць та інші поетеси нашого простору, митці-класики й сучасники, що не полишали згадку про жіноцтво, а значить – не ігнорували, якщо можна так говорити і кварталних устроїв особливості самого дніпрянства. Хоча, якщо б ми продемонстрували лише жіночі постаті то, дещо б злукавили через фемінізм, бо ж писали тут не тільки жінки, а й чоловіки. Так за 1945 рік цю тему пропагував у своїх віршах Леонід Первомайський, котрий був помічений на сторінках із поетичним доробком «З нової книги». Серед авторів-чоловіків був Володимир Сосюра, Андрій Малишко, Ігор Муратов та інші. Якщо ж говорити про критику, а зокрема, особливості критичної цензури в відділі поезій то, вони вистояли навіть шквали і « сувору перевірку часом... в рубриках «Зі світової поезії», «Спогади, публікації, документи» [30, 142].

Щодо іншої – шевченківської теми то, дослідниця творчості поета – Любов Мацько в своїй статті «Тарас Шевченко як знакова постать у полілозі національних культур» відзначає те, що: «Т. Шевченко став енергетично найсильнішим репрезентантом концептів Україна, українськість, українська нація, українська мова, українська культура, українська ідентичність» [7, 19] до чого так прагнуло дніпрянство та його дніпряни, і що так часто ставало для ЦК ЛКСМУ тим же поштовхом до зазначення хиб та помилок.

На місяць січень, але вже у 1946 році було дозволено святкувати новий рік, що заборонялося раніше. Проте, радощів для плеяди літераторів, чи то критиків – це не приносило, хоча було значно жвавіше ніж попередні роки «Дніпро» все ще « виходило без вітального слова редакції, без побажань і здравниць – ідеологія панувала над людяністю» [33, 154].

У лютому цього ж року « знову друкуються вірші Дорошка, Малишка, Олекси Ющенка, прозові твори Петра Панча та Сергія Борзенка, але найцінніша, найрадісніша публікація – «Вальдшнеп» із «Мисливських усмішок»: до читачів «Дніпра» знову тепло й іронічно всміхався Остап Вишня, повертаючись із далеких таборів, із вимушеного забуття й небуття» [32, 140]. А

от номери квітня 1946 року з-поміж усіх випусків найбільш поетичні. Тут зустрічається «лірика Ігоря Муратова» [31, 136]. Тож все здавалося б й добре – видання існує, воно хоча й хибить, але все ж таки якось тримається серед мас та утверджує свої літературно-мистецькі позиції. До його кола повертаються раніше забуті, а між тим з'являються і нові митці із різних течій та напрямів всього лінгвістичного наповнення загалом.

Та все ж зміни були завжди: чи вони виступали запорукою розвитку? чи ні? – це вже інше питання, але під кінець цього року була знову ж неминуча зміна, а саме – заміна головного редактора Андрія Малишка – Миколою Руденком, який, як зазначалося раніше під час нашої дослідницької праці, заступив на цю посаду вже наступного 1947 року та керував до 1950 року. Так у статті журналу «Дніпро» від 2012 року, а матеріали підбиралися та приурочувалися саме до так званого ювілейного номера 85-річчя видання зі спогадів Миколи Руденка, що опубліковані, відзначається: «час, коли я працював редактором журналу «Дніпро», був не найлегшим для української літератури. Маю на увазі Юрія Збанацького... Збанацький прийшов із війни Героєм Радянського Союзу та коли він приніс до нас свій перший твір «Таємниця Соколового бору», переживав дуже важкі часи. Над ним висіла погроза виключення з партії та навіть позбавлення звання Героя. Збанацький, на їхню думку, належав до людей, перед якими підіймати шлагбаума не треба. Та незважаючи на ці застереження, ми надрукували його перший роман» [14, 3].

Цього року не без участі й Миколи Руденка було сформовано цілий випуск фігурантом якого ставав Сталін – «Народи оспівують Сталіна», але на противагу такій ідеологізованій добірці «на тлі загального славословія вождеві суворим контрастом стала повість Івана Сенченка «Його покоління», згодом нещадно розкритикована в партійній пресі» [32, 140]. Не виняток, а постійність належала поезії, перекладам, сатирі або ж – як ще можна сказати гумору, драматургії, критиці, але остання не завжди була вдалою, часто дістаючи такі ж

критичні зауваження, як це не парадоксально – як і вищезазначена повість Сенченка (йдеться про критику з позицій партії). Схожими були й 1948 – 1949 роки, коли мало що змінювалося, чи було зміненим у житті літературного кола. Проте, якщо згадати про шевченківську приналежність до «Дніпра», то 1949-го « до шевченківської теми долучаються і початківці, і літературні метри. Серед них окремо слід згадати поезії «Тарас» Андрія Малишка, «На Тарасовій землі» Петра Дорошенка» [30, 139].

Усе починало змінюватися від початку 50-х і в 60-х роках ХХ століття. Коли знову був відстороненим так званий попередник-редактор – Микола Руденко та призначений на цю посаду Олександр Підсуха, а з 1956 – Юрій Мушкетик, який став головним редактором тільки після того, як пройшов вишкіл працюючи тут же відповідальним секретарем, а « свою самостійну працю редактора... починав з О. Довженка – п'єси «Потомки запорожців» [11, 5]. Цими роками було позначене в історії створення літературної студії, що розгортала своє існування на базі видавництва «Молодь» в якому й друкувався та випускався журнал.

Цей проміжок заповнюють оповідання, романи, вірші, новели, повісті, поеми, гуморески, кіносценарії, нариси, статті – критичні та літературознавчі, драми, переклади, рецензії тощо. Друкуються рубрики: «Проза», «Поезія», «Пісні», «Публіцистика», «Критика», «Шляхами полум'яної юності», «Це хвилює молодь», «Дніпровські усмішки», «На вчительський вогник», «Наука і культура», виникає колонка «Спорт», «На добре здоров'я», «Наш календар» [30, 140].

Культурний осередок кінця 50-х початку 60-х років переживає добу Ренесансу – як літератури, так і журналу взагалі, актуалізується поняття «шістдесятництва», а в літературознавчому словнику-довіднику за редакцією Р. Т. Гром'яка про цей період відзначено наступне – «сформоване в період тимчасового «потепління» радянського режиму, осудження сталінізму та часткової реабілітації деяких представників «розстріляного відродження».

Виникнувши спочатку у вигляді культурницького руху (Клуб творчої молоді в Києві, 1959; «Пролісок» у Львові, 1961 тощо), це явище невдовзі перетворилося на опозицію владним структурам» [6, 727].

Звісно, що після шістдесятих 70 – 80-ті роки розгортають події набагато цікавіші з огляду на літературний та журналістський колорит «Дніпра»: форми, народництво та народне волевиявлення; коли немає застійної ідейності та калькування; коли нехай і помалу, але зникає соціалістичний реалізм. Жваво «вирізняються» його автори у своїх мистецьких та гуманістичних шуканнях. З'являються проблиски так званої «химерної» прози. Закінчується історичний період «Відлига». Формується Гельсінська спілка, розвивається жанротворчість, науково-технічна революція, що й зумовила появу нових жанрів – новели, повісті, документалістики на сторінках видання тощо. З 1973 року знову змінюють головного редактора, яким стає Володимир Бровченко, а пізніше – з 1979 – Володимир Коломієць. І хоча від всього цього напливу подій та переломної невпевненості стає важко, примірники видання стабільно готуються до випусків. У них відчувається не аби який наплив поетичних зразків; « на сторінках часопису з'являлися романи Віктора Маняйла «На ясні зорі», Василя Земляка «Зелені млини», Михайла Стельмаха «Чотири броди», повісті Григора Тютюнника «Климко» і «Вогник далеко в степу», Миколи Вінграновського, Євгена Гуцала, Анатолія Дімарова, драматична поема Івана Драча «Дума про вчителя» [2, 6]. З'являються рубрики: «Знайомтесь наші друзі – близькі та далекі», «До 110-річчя з дня народження В. І. Леніна», «Молода література світу», «Нові поезії», «Кольорові вклейки» та багато інших. Отож, це хоч і важкий, проте не менш цікавий період в історії журналу «Дніпро».

У 1990 – 2000-х роках ХХ століття журнал переживає період становлення незалежності України та її проголошення в 1991 році. Тут знову відбувається зміна редакторів – Володимира Коломійця «мовляв, трапляються націоналістичні ухили... друкарня в кільканадцяти примірниках обернула догори весь перший аркуш – офіційні матеріали про похорон великого генсека

в Москві – і виступи, і портрети – усе «уверх ногами»...» [3, 8] (1984) на Миколу Луківа, який є незмінним редактором до сьогодні. На заміну видавництва «Молодь» тепер зазначають – видається за участю Українського фонду культури, а номери журналів від 2000-го виходять спареними по два. Тепер з-поміж інших друкуються сучасники: Олександра Чекмишева, Шовкошитний Володимир, Журавель Олексій, Валерій Шевчук, Катерина Гловацька, Володимир Шевчук та інші не менш відомі особистості в галузі літературного та медійного світу. Тай це – мов би до слова: Володимир Коломієць – тодішній «ворог народу» отримав Державну премію імені Тараса Григоровича Шевченка (1993), а Україна все ж здобула свою незалежність. Друкуються сталі рубрики, а журнал починає своє повноцінне, творчо-прогресивне та активне існування.

А від початку XXI століття – з 2000 по 2010 роки журнальне видання «Дніпро» існує та розвивається у цілковито незалежній Державі. Редакція пропагує українство та українську культурну традицію; вводить нові рубрики, зокрема, варто згадати про «Некрополь України», «Нобелівка»; « розширили поле своєї діяльності, започаткувавши видання творів художньої літератури «Бібліотека журналу «Дніпро» [4, 140]; влаштовує творчі зустрічі « на п'ятому київському книжковому ярмарку «Медвін»... на щорічному Всеукраїнському літературному фестивалі «Просто так» [1, 131], літературні кав'ярні тощо.

Сьогодні ж він розвиває нові задуми та колонки, проектує нові конференції, літературні читання, знову ж пропагує імена нових авторів-сучасників, але вже теперішнього «Дніпра» їх інновації та сталі жанрові спроби, і всілякі інші задуми нашого молодого та старшого покоління: літераторів, критиків, драматургів, журналістів та інших митців пера.

ВИСНОВКИ

У процесі наукового дослідження була проаналізована і опрацьована науково-методична література та архівні джерела, згідно з якими було визначено особливості історичного становлення та функціонування; історію формування та етапи перейменування журналу «Дніпро», а також, особливості відомостей змістів та рубрикації журналу.

А також, аналізуючи історію становлення журналу в журналістському та літературному дискурсі – редакційно-видавничого процесу від 1927 року й до 1970 року, а точніше – сьогодення, ми впевнилася в тому, що видання журналу «Дніпро» – відповідно до теперішньої його назви займало важливу позицію та важливе значення в процесі становлення українства й української державності на засадах загалу.

Щодо особливості розв'язання поставлених розділом проблемних питань, то нами було досліджено історичні особливості становлення та функціонування журналу; проаналізовано основну та допоміжну літературу з проблеми наукового дослідження (а саме – літератури яка стосується проблематики розкриття особливостей першого розділу); розглянуто особливості змін змістового та редакторського складу.

Щодо аналітичних досліджень, то ми дослідили одну з актуальних проблем з історії журналістської творчості в галузі становлення історії журналістики на основі періодичного зразка, яке окреслене темою самого дослідження – «Художньо-публіцистичні особливості тематичного наповнення журналу «Дніпро» за 1970 – 2010 роки».

На підставі отриманих даних у процесі формування та формулювання матеріалів аналітичних думок нами було проаналізовано і опрацьовано науково-методичну літературу та визначено такі характеристики з проблемних питань розділу як: художнє відтворення суспільно-політичної тематики; художнє відтворення культурологічної тематики та художнє відтворення мистецько-зображальної тематики.

А також, з аналітичної точки зору, розглянуто особливості відомостей змістів та рубрикації журналу, які відповідають окресленій вище тематиці й відтворюють зазначені особливості на прикладах поточних зразків із періодичних випусків у різні їхні роки.

Аналізуючи художньо-публіцистичні особливості тематичного наповнення у журналі «Дніпро», ми проаналізували – з журналістського плану щодо змістів: відтворення поточних, встановлених проблем їхнього вираження – із питання про літературного відтворення тут жанрових зразків зазначеної теми, і художньо-публіцистичного дискурсу цих процесів у журналістиці.

Ми переконалися, що видання журналу «Дніпро» – відповідно до теперішнього його художньо-публіцистичного розмаїття й тематики, має глибоко вкорінені їхні витoki не лише від 1970-х років, але й далеко раніше за своїм часовим виникненням. Хоча й розпочали своє дослідження, і аналітичну розвідку з підбиранням конкретно датованих зразків із відповідним стилістично-тематичним й жанровим наповненням саме від 1970 років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Альбіна Познякова. Літературні кав'ярні Львова. / Познякова А. // Дніпро: Літературно-художній журнал. – 2010. – № 5. – С. 131 – 135.32
2. Бровченко В. Період з 1973-го по 1979 рік: журнал «Дніпро». 85 років у літературному просторі / В. Бровченко // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2012. – № 1. – С. 6.
3. Володимир Коломієць. Період з 1979-го по 1984 рік: журнал «Дніпро». 85 років у літературному просторі / Коломієць В. // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2012. – № 1. – С. 8.
4. Галина Крайня. Вісім десятильть «Дніпра». / Крайня Г. // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2007. – № 5-6. – С. 140 – 141.
5. Лист С.П. Ковганюка до О.С. Кухаря-Онишка від 29.01.97.
6. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 752 с. (Nota bene).
7. Любов Мацько. Тарас Шевченко як знакова постать у полілозі національних культур. / Мацько Л. // Дивослово: щомісячний науково-методичний журнал. – 2014. – № 2. – С. 19 – 24.
8. Малишко А. Період з 1944-го по 1947 рік: журнал «Дніпро». 85 років у літературному просторі / А. Малишко // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2012. – № 1. – С. 2.
9. Момот І. Літературний комсомол // Молодняк. – 1927. – № 1. – С. 66 – 73.
10. Мушкетик Ю. «Дніпро», 40 / Ю. Мушкетик // Дніпро: Літературно-художній та громадсько-політичний журнал. – 1967. – № 1. – С. 21 – 28.
11. Мушкетик Ю. Період з 1956-го по 1972 рік. Вибір.: журнал «Дніпро». 85 років у літературному просторі / Ю. Мушкетик // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2012. – № 1. – С. 5.

12. Олійник Б. Період 1962 -го по 1967 рік. То були найкращі роки мого життя.: журнал «Дніпро». 85 років у літературному просторі / Б. Олійник // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2012. – № 1. – С. 7.
13. Опришко Т. С. Журнал «Молодняк» у контексті розвитку української періодики 1920 – 1930 рр. – [Електронний ресурс]: – docviewer.yandex.ua із сайту elibrary.kubg.edu.ua
14. Руденко М. Період з 1947-го по 1950 рік.: журнал «Дніпро». 85 років у літературному просторі / М. Руденко // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2012. – № 1. – С. 3.
15. Смолич Ю.К. Розповідь про неспокій триває : дещо з двадцятих, тридцятих років і дотепер в українському літературному побуті. Ч. 2 / Ю.К. Смолич. – К. : Радянський письменник, 1969. – 284 с.
16. Т. С. Опришко. Боротьба з «ворожою ідеологією» на шпальтах журналу «Молодняк».[Електроннийресурс]:http://elibrary.kubg.edu.ua/4843/1/T_Oprishko_4_4_14_konf_GI.pdf
17. Тетяна Опришко. Журнал «Молодняк» у суспільному та культурному контексті доби: етапи становлення. – [Електронний ресурс]: www-philology.univer.kharkov.ua
18. Тетяна Опришко. Історіографія і джерела дослідження журналу «Молодняк». – [Електронний ресурс]: <https://docviewer.yandex.ua>
19. Цимбал Ярина. «Молодняк». 1927-1929 [Текст] / Я. Цимбал // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 1. – С. 138 –139.
20. Цимбал Ярина. «Молодняк». 1929-1931 [Текст] / Я. Цимбал // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 2. – С. 156 –158.

21. Цимбал Ярина. Біографія нашого першого головного редактора : Павло Усенко – заспівувач, поет, організатор [Текст] / Я.Цимбал // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 1. – С. 143 –144.
22. Цимбал Ярина. Від Мткварі до Дніпра [Текст] / Я. Цимбал // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 10. – С. 152 – 154.
23. Цимбал Ярина. Молодняк. Звичайний день із життя редакції [Текст] / Я. Цимбал // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 7. – С. 164 – 165.
24. Цимбал Ярина. Молодняківці : від верстата - у літературу [Текст] / Я. Цимбал // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 4. – С. 153 – 154.
25. Цимбал Ярина. Перші кроки «Молодняка». Неслухняний Олекса Влизько [Текст] / Я. Цимбал // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 3. – С. 162 – 163.
26. Цимбал Ярина. Письменник, який умів слухати [Текст] / Я. Цимбал // Дніпро : Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 6. – С. 160 – 161
27. Цимбал Ярина. Юрій Вухналь, Пуччето Макароні й інші [Текст] / Я. Цимбал // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 9. – С. 156 – 159
28. Цимбал Ярина. Юрій Смолич про «Дніпро» і не тільки [Текст] / Я. Цимбал // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 8. – С. 157 – 160.
29. .Шепель Ф. «Заплямовані» трьома буквами [Електронний ресурс] / Ф. Шепель. – Режим доступу: <http://incognita.day.kiev.ua/zaplyamovani-troma-bukvami.html>

30. Ярина Цимбал. Березень плаче... / Цимбал Я. // Дніпро: Літературно-художній журнал. – 2010. – № 3. – С. 139 – 144.
31. Ярина Цимбал. Квітень квітує! / Цимбал Я. // Дніпро: Літературно-художній журнал. – 2010. – № 4. – С. 136 – 139.
32. Ярина Цимбал. Лютий лютує?! / Цимбал Я. // Дніпро: Літературно-художній журнал. – 2010. – № 2. – С. 140 – 145.
33. Ярина Цимбал. Новорічна мозаїка. / Цимбал Я. // Дніпро: Літературно-художній та суспільно-політичний журнал. – 2009. – № 12. – С. 154 – 155.
34. Ярина Цимбал. Свято праці та весни. / Цимбал Я. // Дніпро: Літературно-художній журнал. – 2010. – № 5. – С. 122 – 124.